

ÎNCHEIERE

13 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Valerii Dancu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, stabilirea pensiei pentru limită de vârstă în condiții avantajoase,

împotriva deciziei din data de 10 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii judecătoriai Chișinău, sediul Rîșcani din 12 noiembrie 2019,

constată:

La 08 august 2019 Valerii Dancu a depus cerere de chemare în judecată, în procedura contenciosului administrativ, împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin care a solicitat anularea deciziei Casei teritoriale de Asigurări Sociale sect. Botanica mun. Chișinău nr. 490/1035 din 20 martie 2019 cu privire la refuzul în stabilirea pensiei pentru limită de vârstă în condiții avantajoase și stabilirea pensiei pentru limită de vârstă în condiții avantajoase.

În motivarea cererii de chemare în judecată Valerii Dancu a indicat că în baza ordinului nr. 121/K din 13 iulie 1984 al Asociației de producere a laptelui „Moloco” (actual SA „JLC”) a fost angajat în calitate de mașinist la instalațiile frigorifice cu amoniac (cod 14505), categoria 5 (cinci) în secția frigorifică, unde activează până în prezent.

Prin decizia Casei teritoriale de Asigurări Sociale, sectorul Botanica, mun. Chișinău nr.490/1035 din 20 martie 2019 i s-a refuzat lui Valerii Dancu în stabilirea pensiei pentru limită de vârstă în condiții avantajoase în conformitate cu art. 41, alin.(3) și art.42, alin.(1) și (2) din Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii. Motiv de refuz a constituit faptul că documentele prezentate nu confirmă ocuparea la lucrările nominalizate, în Lista nr. 1 a unităților de producție, lucrărilor, profesiilor, funcțiilor și indicilor la lucrări în subteran, la lucrări cu condiții de muncă foarte nocive și foarte grele, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.822 din 15 decembrie 1992 în Lista locurilor de muncă încadrate în condiții deosebite, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.256 din 27 martie 2018.

Valerii Dancu a susținut că funcția de mașinist la instalații frigorifice cu amoniac, corespunde locurilor de muncă prevăzute în lista nr.2, care a fost abrogată la 01 ianuarie 1999, iar decizia nr.490/1035 din 20 martie 2019 de refuz în stabilirea pensiei pentru limită de vârstă în condiții avantajoase este una ilegală, nefondată și pasibilă de casare.

Reclamantul a menționat că profesia și lucru pe care l-a executat mai mult de 35 ani este catalogat - lucrări cu condiții de muncă foarte nocive și foarte grele, atât în lista anterioară, cât și în cea nouă.

La 08 iulie 2019 Valerii Dancu, nefiind de acord cu decizia nr.490/1035 din 20 martie 2019, a depus o cerere prealabilă, iar prin răspunsul nr. D-1586/19 din 22 iulie 2019 i s-a confirmat că temei privind stabilirea pensiei de vârstă în condiții avantajoase lipsește.

Prin hotărârea din data de 12 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani s-a admis cererea de chemare în judecată, s-a anulat refuzul Casei teritoriale de Asigurări Sociale sect. Botanica, mun. Chișinău nr. 490/1035 din 20 martie 2019, s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale de a stabili în beneficiul lui Valerii Dancu, pensia pentru limită de vârstă în condiții avantajoase. (f.d. 62,64-67)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 10 februarie 2020 a respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din data de 12 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani. (f.d. 99,100-109)

Instanțele de judecată au menționat că din materialele dosarului se atestă că Valerii Dancu începând cu 17 iulie 1984 a activat în calitate de mașinist instalații frigorifice cu amoniac, astfel locul de muncă în baza Legii nr. 116 din 18 mai 2012 privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase se califică în categoria obiectelor industrial periculoase.

În acest context instanțele de judecată au concluzionat în temeiul art. 1¹, art. 6, alin. (2), art. 7, art. 8, alin. (1-2) din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 cu privire la pensiile de asigurări sociale de stat în colaborare cu anexa 1, pct. 1.1 din Legea nr. 116 din 18 mai 2012 privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase și art. 3, pct. 3 și 5 al anexei nr. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 256 din 27 martie 2018 cu privire la aprobarea Listei locurilor de muncă încadrate în condiții deosebite, în temeiul căreia se acordă pensie pentru limită de vârstă în condiții avantajoase, precum și a Instrucțiunii privind modul de aplicare a Listei și de confirmare a stagiului special, ca fiind întemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Valerii Dancu, deoarece funcția și perioada de activitate a reclamantului în calitate de mașinist la instalația frigorifică din cadrul SA „JLC” pe perioada 17 iulie 1984-01 mai 2018 se includea în categorii- locurilor de muncă în condiții deosebite, în temeiul căreia se acordă pensie pentru limita de vârstă în condiții avantajoase.

Instanțele de judecată au mai menționat că la momentul angajării Valerii Dancu a avut o speranță legitimă de a beneficia de condiții de pensionare în situații avantajoase, deoarece la momentul angajării acestuia legea îi acorda privilegiu de a putea beneficia de pensie pentru limita de vârstă în condiții avantajoase.

De asemenea, instanțele de judecată au reiterat și faptul că în anexa nr.1 din Hotărârea Guvernului nr.256 din 27 martie 2018, în compartimentul „Industria chimică” sunt incluși muncitorii și maeștrii la întreprinderi încadrați în ziua completă în procesul tehnologic de producții: chimice anorganice, polimeri, mase plastice, cauciucuri, lacuri și vopsele, emailuri, producții ale chimiei menajere, sinteză organică, alcoolii și derivații lor, din secții sectoare, compartimente și instalații cu existența în zona de lucru a substanțelor nocive cu clasele 1 și 2 de periculozitate. În acest caz

dreptul la pensie în condiții avantajoase este oferit tuturor muncitorilor care execută aceste lucrări, indiferent de profesie.

Prin procesul- verbal de investigare a aerului la locul de muncă al lui Valerii Dancu s-a menționat că concentrarea nivelului de amoniac la locurile de muncă investigate coincide cu nivelul normativ și nu depășește limita parametrilor prezentați de Hotărârea Guvernului nr. 324 din 30 mai 2013 cu privire la aprobarea Regulamentului sanitar privind cerințele de sănătate și securitate pentru asigurarea protecției lucrătorilor împotriva riscurilor legate de prezența agenților chimici la locul de muncă. Totodată, pct. 5, lit. c) din Hotărârea Guvernului nr. 324 din 30 mai 2013 specifică că orice agent chimic care, deși nu întrunește criteriile de clasificare ca fiind periculos în conformitate cu lit. a) și b), poate prezenta un risc pentru sănătatea și securitatea lucrătorilor, datorită proprietăților sale fizico-chimice, chimice sau toxicologice și modului în care este utilizat sau este prezent la locul de muncă, inclusiv orice agent chimic căruia i s-a atribuit o valoare-limită de expunere profesională potrivit punctului 6 din prezentul Regulament.

Împotriva deciziei instanței de apel Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei contestate. (f.d.112,113-118)

În motivarea recursului Casa Națională de Asigurări Sociale a menționat că instanța de apel nu a analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de prima instanță și instanța de apel ca fiind stabilite.

În susținerea netemeinicii cererii de chemare în judecată Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat că pensia în condiții nocive este un drept ce poate fi realizat de orice persoană, care întrunește condițiile prevăzute la art.41, alin.21, art.42, alin.2 din Legea nr.156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii. Funcțiile încadrate în categoria activității în condiții nocive sunt enumerate expres prin Hotărârea Guvernului nr.256 din 27 martie 2018. La caz, Valerii Dancu a activat în cadrul întreprinderii SA „JLC”, în calitate de mașinist la instalațiile frigorifice cu amoniac, însă funcția deținută de acesta nu este prevăzută în Hotărârea Guvernului nr.256 din 27 martie 2018.

Efectuând controlul judiciar al hotărârilor contestate prin prisma argumentelor expuse în recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova. În conformitate cu art. 257 alin. (1) al Codului administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258, alin. (3) al Codului administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Prin urmare, legalitatea procedurilor, care au urmat după punerea în aplicare a Codului administrativ se vor verifica prin prisma Codului administrativ și aici instanța de recurs cu referire la termenul de depunere a recursului reține că conform art. 245, alin. (1) din Codul administrativ recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Potrivit art. 245, alin. (2) din Codul administrativ motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 10 februarie 2020, notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin intermediul poștei electronice la 09 martie 2020. (f.d. 111)

Casa Națională de Asigurări Sociale în conformitate cu prevederile art. 245 din Codul administrativ a depus la Curtea de Apel Chișinău recurs nemotivat la 12 februarie 2020, iar recursul motivat la data de 06 martie 2020, în termen.

Fiindcă fondul cauzei a fost examinat prin prisma Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 și prevederilor din Codul de procedură civilă, instanța la soluționarea recursului se va conduce tot de aceste prevederi.

Astfel, examinând temeiurile recursului depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale în raport cu materialele cauzei de contencios administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă că Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanța de apel a apreciat înscrisurile probatorii și a constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Conform regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acesta nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432, alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 432, alin. (1) din Codul de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la

alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433, lit. a) din Codul de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează, că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului Casei Naționale de Asigurări Sociale la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de către recurentă nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă Casa Națională de Asigurări Sociale, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, inadmisibil.

În conformitate cu art.193, art. 195, art. 230 și art. 258, alin. (3) din Codul administrativ, art. 433, lit. a) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul, declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh